

Danmarks Permanente Mission ved FN i New York

Den 7. juni 2005

Nyhedsbrev nr. 10 om arbejdet i FN's Sikkerhedsråd Følg med på www.sikkerhedsraadet.um.dk

Nedenfor følger en gennemgang af sagerne på Sikkerhedsrådets dagsorden i den anden halvdel af maj under dansk formandskab.

Den 18. maj modtog Rådet den månedlige orientering om situationen i Mellemøsten. Fokus lå på Kwartettens møde i Moskva den 9. maj og behovet for en snarlig og fuld implementering af Sharm El-Sheikh aftalerne. Også situationen i Libanon blev drøftet. FN støtter de libanesiske myndigheder i valgforberedelserne. Verifikationsholdet udsendt af Generalsekretæren afleverede deres rapport om den syriske tilbagetrækning ved udgangen af måneden.

Den 23. maj drøftede Rådet situationen i Burundi. Generalsekretærens særlige repræsentant og leder af FN's operation, ONUB, orienterede Rådet om den seneste udvikling. Der var generelt positive udsigter for Burundi og håb om, at valgene i juni ville blive gennemført som planlagt. Som et yderligere positivt skridt havde regeringen og den ledende oprørsgruppe, FNL, indgået en våbenhvileaftale, hvori FNL tilkendegav ikke at ville forstyrre valgene. I en formandsudtalelse (PRST/2005/19) bød Sikkerhedsrådet aftalen velkommen og råder alle parter i Burundi til at engagere sig i Burundis fremtid med henblik på national forbrødring og stabil udvikling. Den 31. maj forlængede Rådet FN-operationen i Burundi med seks måneder (resolution 1602).

Den 24. maj modtog Rådet en orientering fra præsidenten for Den særlige Domstol for Sierra Leone, der blev nedsat i 2002 for at håndtere retsopgøret efter konflikten i Sierra Leone. Præsidenten for Domstolen redegjorde for Domstolens arbejde, som man ventede at afslutte i 2007. I de sidste år af Domstolens virke var der brug for at se på finansieringsbehov, muligheder for at gennemføre udestående retssager mod bl.a. den tidligere præsident i Liberia, Charles Taylor, og Johnny Paul Karama, samt overveje nye sikkerhedsarrangementer, når FN-styrken i Sierra Leone forventeligt ophørte ved udgangen af 2005. I en presseudtalelse udtrykte Rådets formand opbakning til Domstolens arbejde, og understreger vigtigheden af, at alle, der er rettet anklager imod, får deres sag prøvet ved Domstolen, så ingen skyldige går fri. Det er også vigtigt af hensyn til stabiliteten i Sierra Leone og i regionen.

Den 25. maj modtog Rådet en orientering om situationen i Sudan. Chefen for FN-sekretariatets Afdeling for Fredsbevarende Operationer havde netop afsluttet en rejse til Sudan og gav Rådet sin vurdering af udviklingen. Situationen i Darfur var stabiliseret, men fortsat uacceptabel. Den Afrikanske Unions militære operation i Darfur, AMIS, ville blive udvidet til i første omgang 7.700 mand. For at gennemføre det var der brug for logistisk og finansiell støtte udefra. En donorkonference fandt sted i Addis Ababa den 26. maj med deltagelse af Generalsekretæren. Den politiske fredsforhandlingsproces for Darfur havde længe stået stille, men forhandlingerne i Abuja i Nigeria ville snart blive genoptaget. Generelt var der brug for at fastholde presset på parterne for at finde en fredelig løsning på konflikten.

Den 25. maj drøftede Rådet situationen i Haiti. Generalsekretærens særlige repræsentant og leder af FN's operation, MINUSTAH, orienterede Rådet om den seneste udvikling. Den store udfordring var valgene i efteråret 2005. Man var i gang med registreringen af vælgere, men det var endnu usikkert om tidsplanen for valgene kunne overholdes. FN's fredsbevarende operation forudsås at få en rolle i forbindelse med tilvejebringelse af sikkerhed omkring afholdelsen af valgene. Til det formål har generalsekretæren opfordret til en midlertidig udvidelse af styrken. Der var fortsat grund til at se kritisk på menneskerettighedssituationen, herunder tilbageholdelsen af tidligere premierminister Neptune. Den 31. maj forlængede Rådet operationen i Haiti frem til den 24. juni med henblik på senere drøftelser om en styrkeforøgelse (resolution 1601).

Den 26. maj holdt Rådet under udenrigsministerens ledelse en åben debat om post-konflikt fredsopbygning. Mødet blev indledt ved taler af FN's vicegeneralsekretær og af Verdensbankens præsident på videolink fra Washington. Indlæggene fra medlemslandene afspejlede stor enighed om udfordringerne for verdenssamfundet, når der skal bygges stabil og varig fred efter en konflikt. Nationalt ejerskab og regionale løsninger blev fremhævet. Behovet for bedre koordination ved planlægning og gennemførelse af indsatser i konfliktramte lande blev understreget med vægt på en bred strategi med både militære, civile, humanitære og udviklingsmæssige elementer. Forslaget fra Generalsekretæren om oprettelse af en Fredsopbygningskommission i FN som mellemstatsligt forankringspunkt fik generel opbakning. Forslaget ventes vedtaget på FN-topmødet i september. Rådet vedtog en formandsudtalelse, der giver entydig opbakning til en styrket FN-indsats indenfor fredsopbygning (PRST/2005/20).

Den 27. maj holdt Rådet under udenrigsministerens ledelse et offentligt møde om Kosovo og FN-administrationen af provinsen (UNMIK). Mødet indledtes med en briefing ved Generalsekretærens Særlige Repræsentant i Kosovo og chef for UNMIK, danskeren Søren Jessen-Petersen. Sikkerhedsrådets medlemmer udtrykte i deres indlæg på mødet støtte til generalsekretærens hensigt om hen over sommeren at gennemføre en vurdering af gennemførelsen af det internationale samfunds standardkrav, herunder for mindretallets vilkår, i Kosovo. Generalsekretæren har udpeget nordmanden Kai Eide som særlig udsending til at stå for vurderingen. Et positivt udfald af denne vurdering forventes at lede til starten på forhandlinger om Kosovos endelige status.

Den 31. maj gennemgik Sikkerhedsrådet på et åbent møde mandatet for den multinationale styrke (MNF) i Irak samt arrangementerne vedrørende "the International Advisory and Monitoring Board/Development Fund for Irak (IAMB/DFI). Den amerikanske stedfortrædende ambassadør redegjorde for MNF's aktiviteter i Irak, mens Iraks udenrigsminister, Zebari, redegjorde for den generelle udvikling i Irak. Zebari anmodede om en fortsættelse af MNF indtil irakiske sikkerhedsstyrker selv var i stand til at varetage landets sikkerhed, og om fortsættelse af arrangementerne vedrørende IAMB/DFI. Han anmodede ligeledes om FN's fortsatte støtte til den politiske proces med udarbejdelse af en ny forfatning og afholdelse af valg i efteråret. Processen skulle være inklusiv og alt blev gjort for at inddrage alle grupper i Irak. Zebari rettede en kraftig kritik imod de nabolande, herunder Syrien, som ikke gjorde nok for at forhindre terrorister i at krydse deres grænser ind i Irak. I en presseudtalelse udtrykte Rådet støtte til fortsættelsen af MNF i Irak og byder træningen af irakiske styrker velkommen, så disse på sigt kan overtage ansvaret for Iraks sikkerhed. Der var også enighed i Rådet om at fortsætte arrangementerne vedrørende IAMB/DFI som hidtil.

Den 31. maj modtog Rådet på et åbent møde en orientering om problemerne omkring seksuelle overgreb i FN's fredsbevarende operationer. Generalsekretæren iværksatte et større udredningsarbejde i 2004 efter beskyldninger om overgreb, ikke mindst i operationen i DRC, MONUC. Generalsekretærens særlige rådgiver i sagen, den jordanske FN-ambassadør, redegjorde overfor Rådet for rapporten og for opfølgingsarbejdet. Også chefen for Afdelingen for FN's Fredsbevarende Operationer redegjorde for FN's indsats for at forhindre og forebygge overgreb i fremtiden. Sikkerhedsrådet vedtog en formandsudtalelse (PRST/2005/21), hvori Rådet kalder ethvert overgreb uacceptabelt og pålægger medlemsstaterne at gøre alt for at forebygge overgreb i fremtiden og straffe dem, der har begået forbrydelser. Rådet vil fremover følge dette aspekt nøje i forbindelse med rapporter om FN's fredsbevarende indsatser.

Den 2. juni godkendte Rådet vedlagte program for juni, hvor Frankrig har formandskabet. I juni skal mandaterne for FN's operationer i Sierra Leone (UNAMSIL), Sydlige Libanon (UNDOF), Cypern (UNFICYP), Elfenbenskysten (Cote d'Ivoire) og Haiti (MINUSTAH) fornyes. Endvidere skal Rådet have drøftelser om bl.a. Afghanistan, Liberia, Sudan og Irak.